

Tražnja privatnog sektora: potrošnja i investicije

PROF. DR MAJA BAĆOVIĆ

31.10.2022.

Tražnja privatnog sektora

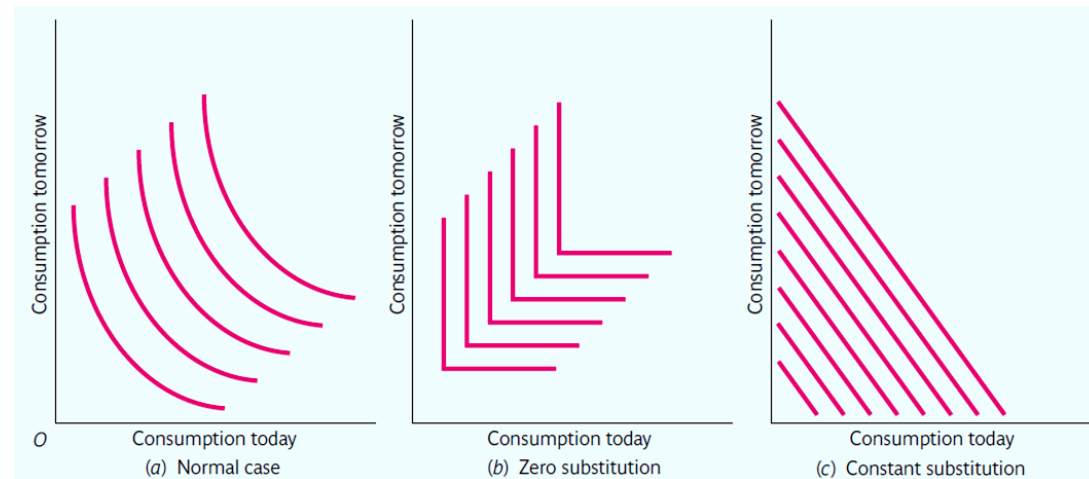

- Agregatna tražnja: domaćinstva, kompanije, država, nerezidenti
- Privatne komponente agregatne tražnje:
  - Potrošnja
  - Investicije
- Potrošnja - izvor egzistencije i uživanja
- Investicije – sredstvo koje omogućava privredi da u budućnosti proizvede više dobara i usluga

Potrošnja

- Izvor potrošnje: dohodak od rada i imovine
- Potrošnja: sadašnja ili buduća (sadašnja štednja)
- Krive indiferencije (izbor između sadašnje i buduće potrošnje)

Grafik: Krive indiferencije

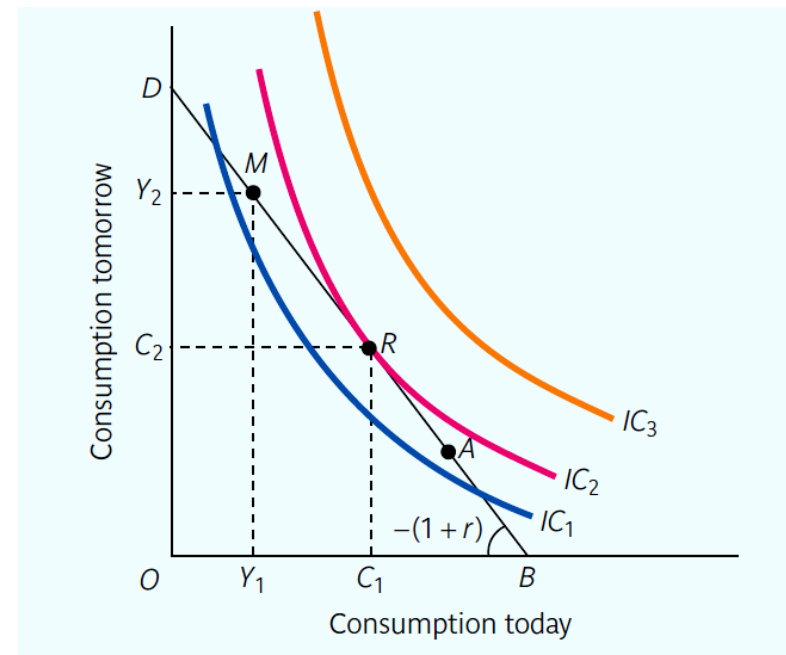
Potrošnja

- Vremenski obrazac potrošnje zavisi od sadašnje vrijednosti dohotka

$$C_1 = \frac{C_2}{1+r} = Y_1 + \frac{Y_2}{1+r} = \Omega$$

- Permanentne vs. jednokratne promjene dohotka

Grafik: Optimalna potrošnja

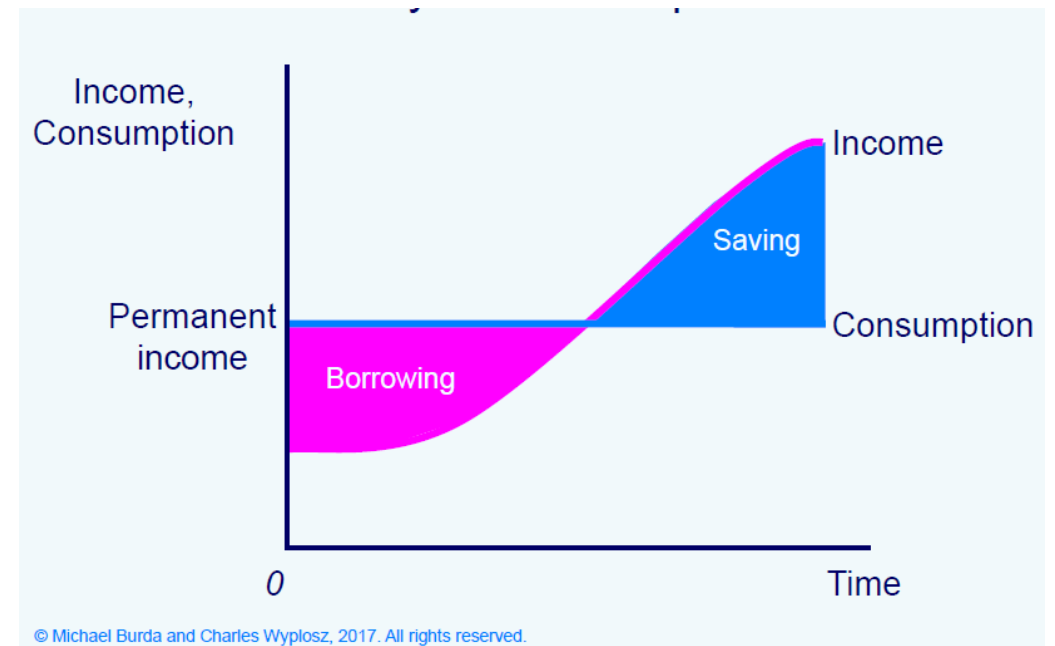

Životni ciklus potrošnje

- Permanentni dohodak – ukoliko je konstantan, izjednačava sadašnje vrijednosti očekivanog i stvarnog dohotka

$$Y^p + \frac{Y^p}{1+r} = \Omega = Y_1 + \frac{Y_2}{1+r}$$

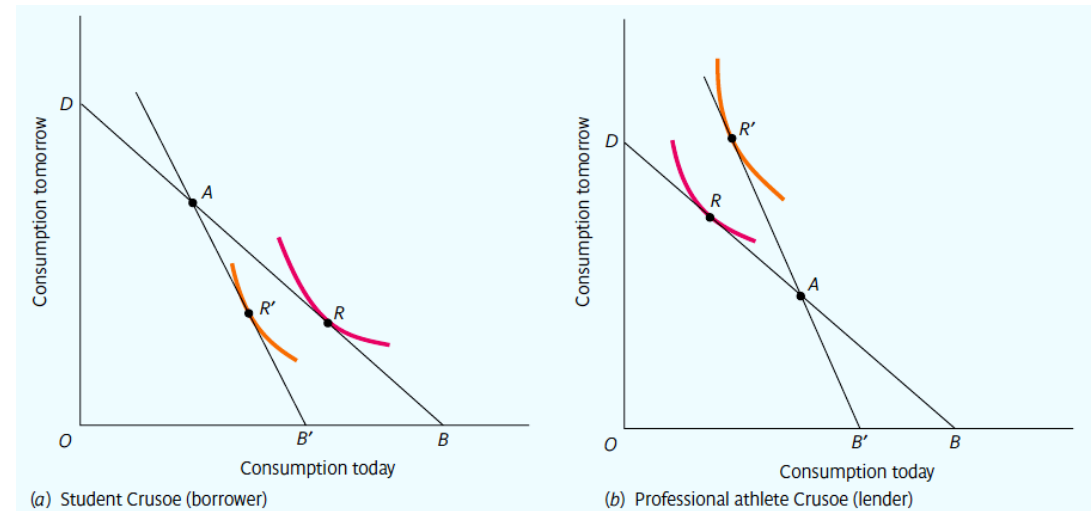
Grafik: Životni ciklus potrošnje

Potrošnja i realna kamatna stopa

- Zajmoprimac / zajmodavac
- Rast kamatnih stopa vodi rastu prinosa na štednju
- Tekuća potrošnja zajmoprimaca opada, zbog većih troškova zaduživanja

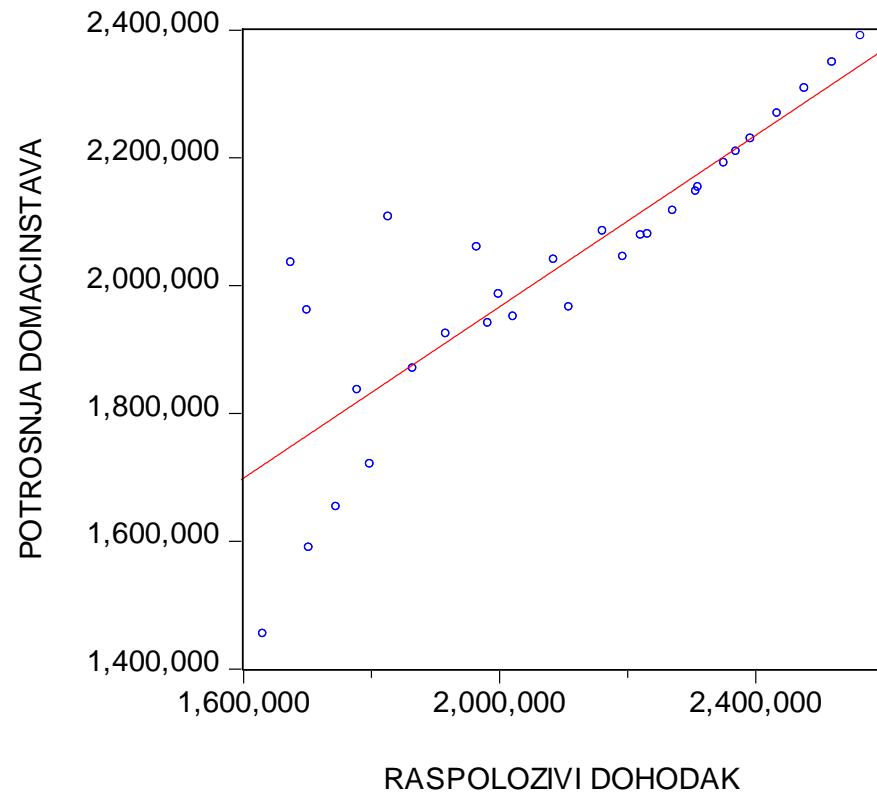
Grafik: Uticaj kamatne stope na potrošnju

Funkcija potrošnje

$$C = f(\Omega, Y^d)$$

NAPOMENA: FUNKCIJA PORTOSNJE JE OCIJENJENA ZA POTREBE PREDAVANJA, U CILJU APROKSIMACIJE. NISU SPROVEDENI SVI NEOPHODNI EKONOMETRIJSKI TESTOVI.

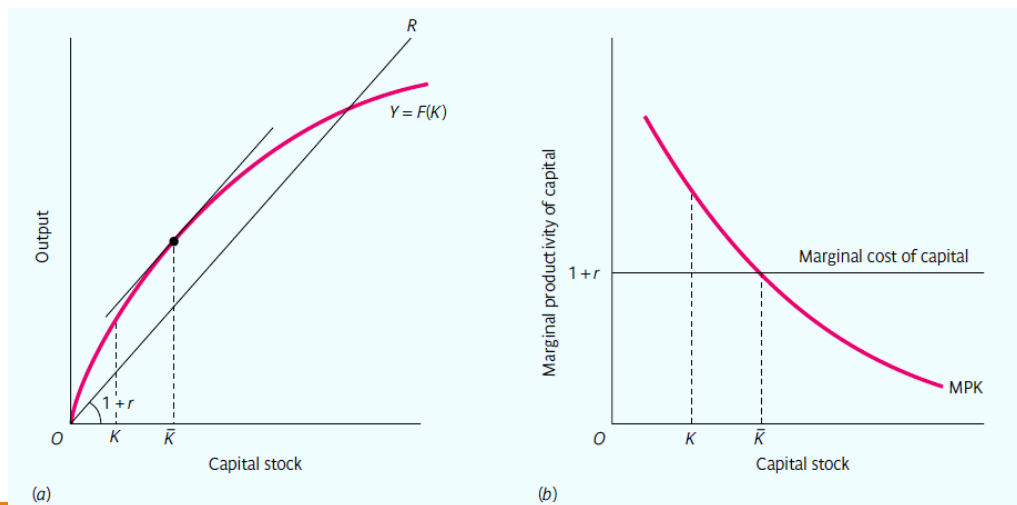

Investicije

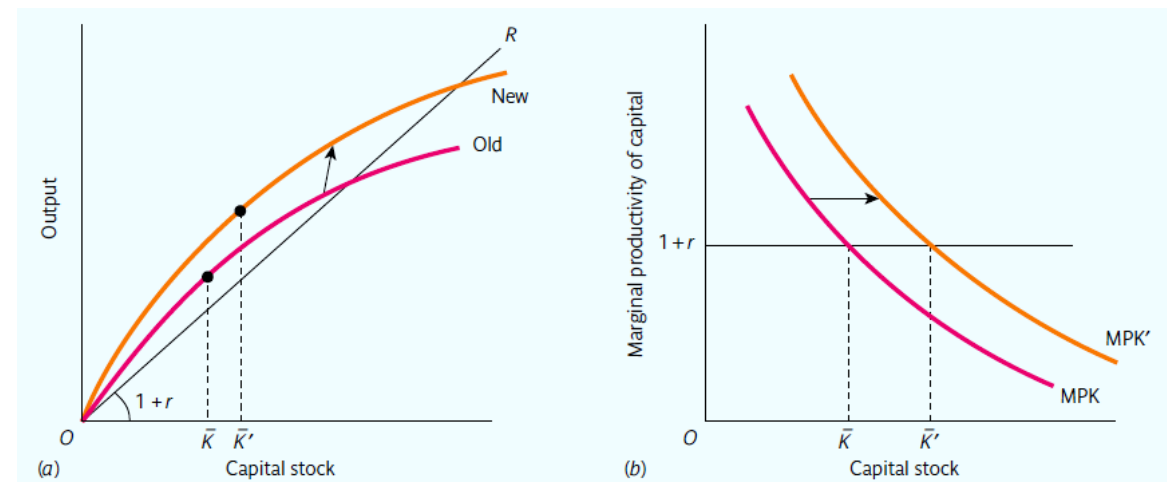
- Investiciona dobra nisu namijenjena potrošnji – omogućavaju proizvodnju dobara i usluga u budućnosti (oprema, nekretnine, zemljište, prirast zaliha)
- Odluka o investiranju – intertemporalna odluka

$$\text{profit} = f(K) - K(1 + r)$$

Grafik: Optimalni stok kapitala

Grafik: Tehnološki progres

Investicije i realne kamatne stope

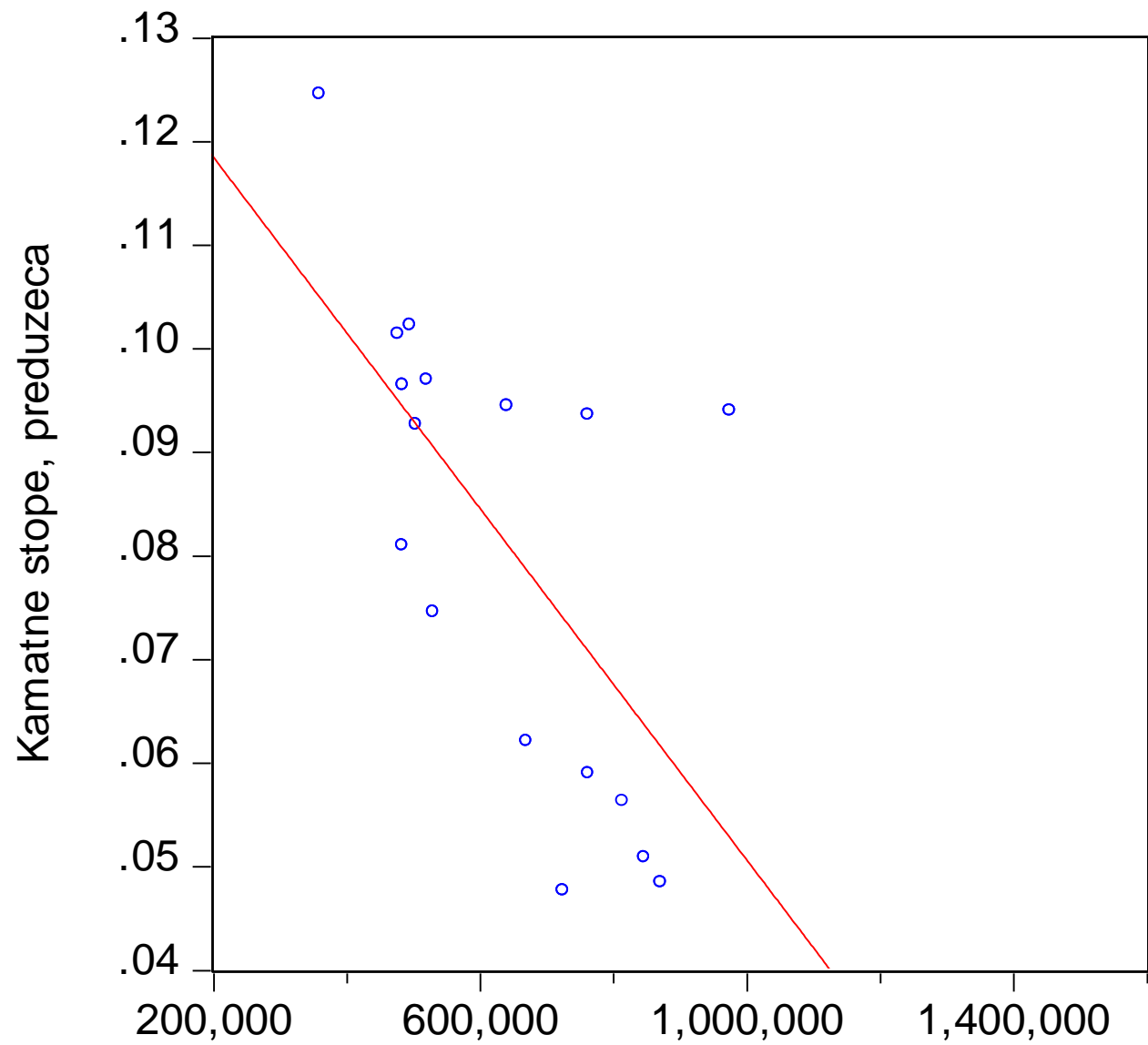
Princip akceleratora

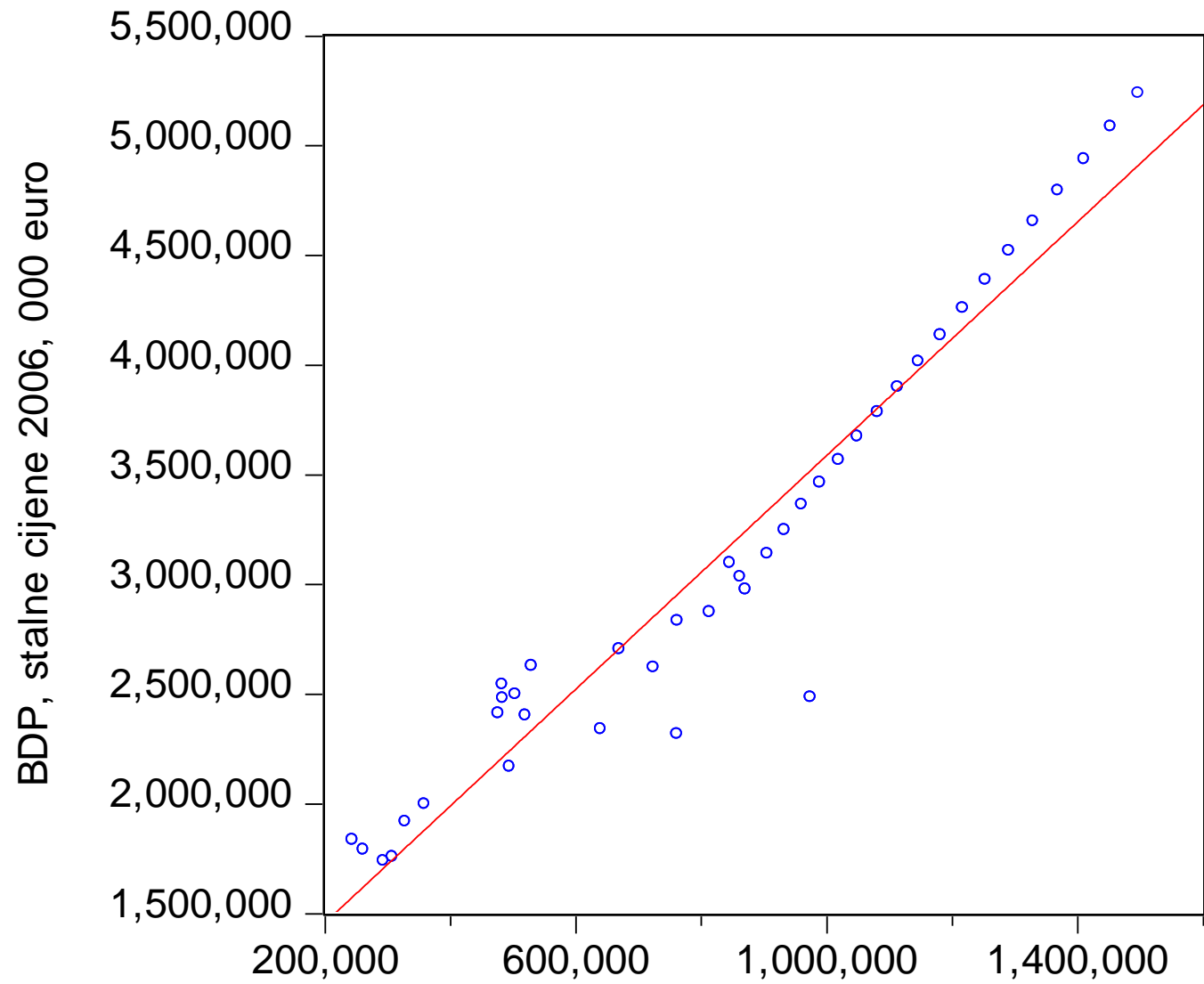
$$I = I(r)$$

- Princip akceleratora

$$I_1 = K_2 - K_1 = v(Y_2 - Y_1) = \Delta Y_2$$

Bruto investicije u osnovna sredstva, stalne 2006 cijene, 000

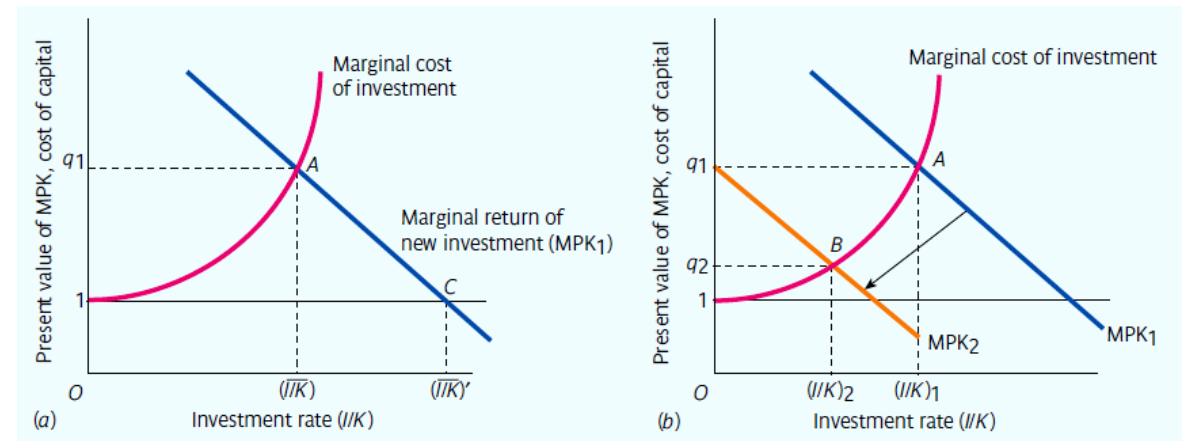

Bruto investicije u osnovna sredstva, stalne 2006 cijene, 000

Investicije i Tobinov koeficijent q

$$\text{Tobinov koeficijent } q = \frac{\text{tržišna vrijednost instaliranog kapitala}}{\text{troškovi zamjene instaliranog kapitala}}$$

Grafik: Investicije i Tobinovo q

Funkcija investicija

$$I = I(r, \Delta Y, q)$$

Materijali za čitanje

- Dynan, Karen E. 2009. "Changing Household Financial Opportunities and Economic Security." *Journal of Economic Perspectives*, 23 (4): 49-68. DOI: 10.1257/jep.23.4.49, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.23.4.49>
- Reinhart, Carmen M., Vincent R. Reinhart, and Kenneth S. Rogoff. 2012. "Public Debt Overhangs: Advanced-Economy Episodes since 1800." *Journal of Economic Perspectives*, 26 (3): 69-86. DOI: 10.1257/jep.26.3.69, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.26.3.69>
- Bisin, Alberto, Alessandro Lizzeri, and Leeat Yariv. 2015. "Government Policy with Time Inconsistent Voters." *American Economic Review*, 105 (6): 1711-37. DOI: 10.1257/aer.20131306, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20131306>
- Kaplan, Steven N., and Per Stromberg. 2009. "Leveraged Buyouts and Private Equity." *Journal of Economic Perspectives*, 23 (1): 121-46. DOI: 10.1257/jep.23.1.121, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.23.1.121>